

СТАНОВИЩЕ

От: Професор д-р Иво Великов Великов;
Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“;
Област на висшето образование: 9. „Сигурност и отбрана”
Професионално направление: 9.1. „Национална сигурност”

За дисертационния труд
ПРИВАТИЗАЦИЯ НА ДЪРЖАВНИ ЗАДАЧИ В ОБЛАСТТА НА
СИГУРНОСТТА И ОБЩЕСТВЕНИЯ РЕД В ПОЛСКОТО И
МЕЖДУНАРОДНОТО ПРАВО

С автор Дариуш Браконецки, д-р по право

Privatization of public tasks in the field of security and public order in polish
and international law

By Dariusz Brakoniecki, PhD

За придобиване на научната степен „доктор на юридическите науки“

София, 2023 г.

1. Обща характеристика на дисертационния труд

Представеният от д-р Браконецки дисертационен труд е посветен на изключително актуален и все още недостатъчно изследван проблем – прехвърляне на определени отговорности от държавата към други структури за сигурност в условията на намаляване на ефективността на нейните органи за сигурност и обществен ред, предвид възможностите за

финансиране на сектора, и при тенденция за увеличаване на потенциала на частни структури за сигурност. Тенденцията е най-силно застъпена в САЩ, анализът на процесите там още през 2016 г. ни доведе до предупреждение в „Кратка теория на разузнаването“, че „трансформацията на службите за сигурност и обществен ред вероятно ще има насока към създаване на хибридни структури за разузнаване с малко кадрови, но с голям допълнителен експертен състав, разположен на ключови места в държавното управление, в местната власт, в частни структури и неправителствени организации. Възможно е да се предположи дори, че някои експерти ще бъдат еднократно наемани (само за определена задача), като така без изплащане на заплати, обучение и осигуряване на работни места, ще се използва една широка експертиза по многообразните и толкова различни съвременни заплахи (нещо като използване на временна заетост от работодателите чрез Adecco, фирма, която ежедневно доставя на света над 2 милиона служители за временна трудова заетост)“. Нещо повече частни компании като известната „Вагнер“ не само участват в бойни действия, но и провеждат целенасочена държавна политика далече зад границите на своята държава – визирам в случая Централно африканската република, Нигер, Судан и др. в този регион, където Вагнер е най-добре обезпечената материално и ресурсно бойна единица.

Има и други автори у нас (напр. д-р Иван Кантарджиев, директор на ДАТО – Варна), които дори изискват вече процесите по аутсорсинг и аутстафинг в сигурността да бъдат интензифицирани. В този смисъл значимостта и актуалността на труда са безспорни.

Дисертационният труд е интердисциплинарен по своя характер, според нас предимно от областите право, сигурност, философия и история, всяка от тях съответно с тежест по реда на подредбата им при това изброяване. Основната цел на изследването е да представи юридическите и организационните аспекти на приватизацията на държавни задачи в

областта на обществения и ред и сигурност в Полша в контекста на международното право и най-вече на правото на Европейския съюз. За да потвърдим правния характер на темата, ни послужи авторовия подход по разглежданите различни правни институции и възможности: концесии; разрешителни; създаване на смесени дружества; аутсорсинг; публично-частни партньорства и др., очевидно става дума за юридически по същността си проблеми. В основата на методологията на труда стоят анализи на източниците на националното право, международното право, правото на Европейския съюз и правото на други страни, огромно значение се придава на съдебна практика на Международния съд в Хага, Съда на Европейския съюз и полските съдилища.

Самият факт, че един млад изследовател в Полша се заема с такава сложна тема показва, че процесите, предмет на дисертацията, вече получават своето проявление в полското общество и не само там. Напълно уверено твърдя, че темата е за научна степен „ДН“ и дори за екип от изследователи

2. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Дисертационният труд е изпълнен по една позната и утвърдена схема „от общото към частното“ и „от теоретично към приложно“, т.е. ясно видими са теоретична част, аналитична част и приложна част. Използването на подобен подход показва научна зрялост и добре усвоен научен и изследователски опит на автора.

Уводът дефинира основните компоненти на дисертационното изследване, методологическите подходи и изследователските хипотези. Уводът показва правилна предварителна нагласа на автора и добра подготовка за това изследване.

Първата част, озаглавена „Същност на държавната сигурност“ е философски и правен анализ на системата за сигурност на държавата, обосновано се дефинират основни понятия, съвременни заплахи за сигурността и подсистеми на сигурността. Представлява теоретична основа на другите раздели.

Вторият раздел, озаглавен „Задачи на Република Полша в областта на сигурността и обществения ред“, е посветен на правната основа на сигурността на полската държава, вкл. с международните проекции. Достойнство на автора е опитът му да направи сравнение с българския опит, според препоръките от предварителните становища.

Следва бившата шеста част „Личност (човек) в системата на държавна сигурност“, която е интересен опит по-скоро за синтез и изграждане на философията на социетални отношения в съвременното общество. Поради философския си уклон тя беше единствената ни забележка – безспорно необходима, но според нас в по-ранен етап на конструкцията на дисертационния труд. Със задоволство констатирам, че д-р Браконевски се е вслушал в съвета ми, да премести тази глава, по този начин тя се превръща в аналитично-теоретична поанта на първите две теоретични глави и се прави плавен преход към четвъртата откровено аналитична глава

Раздел „Идеята за приватизация на сигурността“ пристъпва по-смело в аналитичната част на разработката. Тук приемаме, че сърцевината на раздела е приемане на нормативни юридически инструменти, които позволяват на неправителствени организации да изпълняват определени задачи в областта на сигурността и обществения ред.

Петата част „Търговски сектор на сигурността“ представя цялостната визия на автора за възможната приватизация на сигурността - Субектите за защита на лица и имущество, Вътрешни служби за защита, Служби за опазване на реда и информационни служби на организаторите на масови

прояви, Детективски агенции, Икономическо разузнаване, Частни затвори, Частни военни фирми (последните две сред особено актуалните явления на съвременния свят). Аналитичната част на труда плавно и закономерно преминава в приложна в този раздел. Тази част от работата представя същността и начинът на действие на отделните браншове на търговския сектор на сигурността.

Шестият раздел, озаглавен „Обществена дейност в полза на сигурността“, разглежда правен статут и рамка за функциониране на неправителствените организации, действащи в полза на сигурността и обществения ред. Дисертационния труд придобива приложен характер с изследване на добри практики от западноевропейски държави. Налице е добър опит да се прогнозира и предложи алгоритъм за успешно актуализиране на системата за обществена сигурност.

Стилът на автора е очевидно утвърден. Няма съмнение, че целият текст е негово дело.

Библиографията на автора е изписана на 45 страници, т.е. напълно достатъчна и всеобхватна, липсва обаче номерация.

3. Оценка на публикациите по дисертацията

Смятам публикациите за достатъчни като количество, за да бъдат представени отделни елементи на този труд. Очевидно д-р Браконевски добре работи в екип, т.като притежава значително количество публикации в съавторство с различни автори. Представена е справка за наукометричните данни, които показват съответствие с минималните национални изисквания и автореферат.

26 цитирания също показват, че авторът има своето име и авторитет в научните среди.

4. Оценка на автореферата

Авторефератът е една идея по-кратък, на фона на 400 стр. дисертационен труд. Макар и лаконичен, той представя основните елементи на дисертационния труд.

5. Критични бележки, препоръки и въпроси

Към тази разработка могат да бъдат отправени някои критични бележки, които обаче не влияят на цялостната ми позитивна оценка. Дори, на фона на демонстрираната готовност от автора да се съобрази с нашите забележки, смятам, че моите бележки са повече препоръки – да се открият по-добре научноизследователските задачи, лаконичният автореферат и др.

6. Заключение

В заключение, приемаме, че целите и задачите на дисертационния труд са изпълнени, тезите са обосновани и логични. В целия труд се забелязва правилен и точен баланс в основната идея – приватизацията на сигурността и обществения ред ще се развива прогресивно и има несъмнени ползи за обществото, но при все това частният сектор едва ли ще се превърне в първи стълб на сигурността и обществения ред в страната. Това се дължи главно на факта, че опазването на тези блага винаги е било отговорност на обществената администрация и се е възприемало като нейна основна функция, а и делегирането на подобни функции несъмнено среща множество юридически, организационни, експертни проблеми и проблеми на контрола на дейността.

Кандидатът отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане. Авторът е отразил в значителна степен бележките от предходното обсъждане на труда, особено в частта за приносите, където е направил уточнения.

Представеният дисертационен труд **„ПРИВАТИЗАЦИЯ НА ДЪРЖАВНИ ЗАДАЧИ В ОБЛАСТТА НА СИГУРНОСТТА И**

ОБЩЕСТВЕНИЯ РЕД В ПОЛСКОТО И МЕЖДУНАРОДНОТО ПРАВО ”
на д-р Дариуш Браконецки представлява завършен и оригинален авторски
научен труд. Дисертацията съдържа научни и приложни постижения, което
ми дава основание да препоръчам на уважаемото жури да присъди
научната степен „доктор на науките“ на д-р Браконецки.

08.10.2023 г.

Гр. София

С уважение:

/проф. д-р И.Великов/